

Догађај дана у САД била је [прва од планиране три председничке дебате](#), на којима традиционално учествују кандидати две владајуће партије, у овом случају актуелни председник Барак Обама и бивши гувернер Масачусетса Мит Ромни. Тема дијалога била су искључиво питања унутрашње политике у САД, али без обзира на то, агресивнији и наметљивији републикански кандидат изнео је током расправе две тврдње које би ми и са ове стране океана озбиљно требало да узмемо у разматрање. Наиме, Ромни је пре свега изјавио да „питање буџетског дефицита није просто економско, већ и морално питање“. Идеју да његова генерација „троши више него што зарађује“ да би „наредне генерације сносиле то бреме“ Ромни је назвао „једноставно неморалном“. Друга изјава била је још занимљивија – упитан по ком критеријуму планира да смањује огромне државне трошкове, Ромни је одговорио да ће укидати финансирање свим пројектима на основу „тест питања“ које гласи: „да ли је овај програм од толике критичне важности да вреди позајмити новац од Кине како би се он платио?“.

Дакако, обе тврдње су у духу „јастребске реторике“ америчких конзервативаца, који знатно више воле да се позивају на идеје да у политици постоје поступци који су сами по себи „добри“ или „лоши“, као што се лепо надовезују на данас актуелну европску дилему између „штедње и развоја“ (америчка дилема гласи „повећати или смањити порезе“). Међутим, овде имамо прилику да чујемо нешто што је скоро незамисливо у Европи са њеном идеологијом „технократије уместо политике“, а која опет нарочито добро успева у колонизованим земљама (југо-)источне Европе, где је се здушно придржавају и власти и опозиција. То је она прича о томе да „економија има своје законитости“ и да „пословни људи најбоље знају шта је потребно да се економија дигне на ноге“, и да је и једне и друге довољно „само пустити да раде оно што раде“, па ће „све доћи на своје место“. Економија је ствар „интереса и хладне математике“ – у њој „нема места“ за идеологију, политику или емоције, а поготово нема места за „националне митове“ и „традиционални начин размишљања“. Е, па, Мит Ромни, који не пропушта ниједну прилику да напомене да је он пре свега „успешан пословни човек“, поручује нам да у развоју земље не можемо само да имамо на уму шта је у датом тренутку „економски исплативо“, већ и шта је *морално* – а шта је морално, о томе нам сигурно ниједан економиста неће знати да каже ништа нарочито паметно. Штавише, „корпорације“ се у глобалној популарној култури вероватно најчешће помињу управо у контексту „исконског зла“ и чест су предмет моралне критике у целокупној интелектуалној јавности света.

Није све у економији (има нешто и у политици)

Пише: Никола Танасић
понедељак, 08 октобар 2012 07:06

